

Bányászok díszőrsége a koporsóknál

DOROG EMBEREI ÉS ASSZONYAI

A szerencsétlenség előtt mind bányamunkások voltak: szűk, sötét járatokban, pokoli melegben, vagy iszapos vízben állva, guggolva, hason-, hátonfekve fejtették a szenet vagy a járatok villanyvezetékét tartották rendben, lakatosmunkát végeztek, a fiatalabbak voltak a csillések.

Hetvenkét támadta meg a gyilkos gáz. Volt olyan köztük, aki ölte került a felszínre, ájultan, kórházi ágyba. Gyógyulóban, még félrévületben mindegyikük a lámpáját kereste, a bányászlámpát, hogy visszatérhessen a munkába, a termelésbe. Csak mikor negyvenen végkép föleszméltek, tudták meg azt, hogy harmincegy társuk soha többé nem fogja kezébe venni a csákányt. Koporsók hosszú sorban sorakoztak egymás mellé az Annavölgy feletti kis síkságon. Fagy- és hó-ellenére tízezres tömegek hajtották meg előttük feketegyásos és veres zászlóikat. Elbűsűztak tőlük a köztársasági elnök, a munkáspártok, a szakszervezetek, a kormány, a Nőszövetség, társaik, családjaik, a bányagazgatóság. A nemzet utolsó üdvözléte nem közönséges halottak, hanem az újjáépítés katonái felé szállott.

A demokrácia katonái voltak akkor, mikor Szálasi gyilkos uralma alatt szabotálták a szén-szállítást, mikor a felszabadulás után hozzáláttak a bánya helyreállításához, kézierővel, villanyenergia híján, vízzel elárasztott tárnákban. Asszonyaik hetenként kétszer, fehérkendős fejfel, csapatba rendeződve takarították el a külszíni romokat, tették járhatóvá Dorog utcáit... Azokban az időkben két hideg sült-burgonyával szállt a föld alá a bányász és a világ legnehezebb munkája után, odahaza csak híg leves várta. Akkor is összeestek, elájultak a tárnákban, csak nem a gáztól, hanem az éhségtől. 20—30—70 kilométerre vitték el a nők az utolsó göncöt: eleserélni.

De az életnek menni kellett tovább. Az életet a szén jelentette. Üres gyomorral, rongybacsavart lábbal szállt le a tárnába a bányász... de a dorogi bánya termelt. Először (1945 április 4-én) napi 12 méter-mázstát, aztán tizenötöt, huszat, százat, ma már harmincezernyolcszázat. Az élet megy tovább! Ők tették lehetővé. Az ő érdemük, hogy járnak a gépek, közlekednek a vonatok, szövődik a vasszon, öntődik a vas.

*

Míg ők a föld alatt építettek, asszonyaik a föld felett. A Rajk Julia gyereketthonban százhusz kis gyerek étkezik naponta négyszer. Társadalmi adakozás tartja fenn a gyereketthont és az asszonyok rohammunkája. Tizenöt hold földet veteményeztek el, műveltek meg a nyár folyamán. Így került friss főzelék, burgonya a gyerekek tányérjába. Téltre paradicsomot, lekvárt főztek, zöldséget dunsztoltak. Mindezt önkéntes munkával.

A szerencsétlenség híre azonnal gyűjteni kezdtek és elsőek voltak egész Dorogon az özvegyek és árvák oldalán. Volt olyan asszony köztük, — Vida Józsefné, 64 éves — aki 24 forintos nyugdíjából azonnal tíz forintot adott a gyűjtésre. A nők gyűjtőveire különben is mindenki adott. A Nőszövetség központja maga is a szerencsétlenség színhelyén termett gyors segélyével, meglátogatta a kórházban fekvőket és a gyászborult családokat.

*

Gyűlnek az adományok az egész országban az özvegyek és árvák számára.

A Magyar Állami Szénbánya Rt. ugyanakkor

magára vállalja, hogy a hátramaradottak közül a munkaképeseket azonnal hajlamaiknak megfelelő álláshoz juttatja, a keresetképteleneket állandóan segélyezi, a huszonegy árva megfelelő neveltetéséről gondoskodik és műgyegetmi alapítványi helyeit elsősorban nekik biztosítja.

A gyász — gyász 1947 januárjában is. De milyen más, mint volt 1941-ben, mikor egy még ennél is nagyobb szerencsétlenség után a tökéletes nyomor és kitaszítottság szakadt a családokra.

Akkor Horthy volt az ur Magyarországon és a Salgótarjáni Rt. Dorogon. Most az államosított bánya vállal kötelezettséget a hátramaradottakkal szemben és a demokrácia áll az özvegyek és árvák mögött.

Pál Ida

Döbrentei Károlyné búcsúztatja a hurok takat

Foto: Herald

Foto: Mafitt—Világ

31 hóborította ravattal

